

การปรับปรุงกิจกรรมในชั้นเรียน : การศึกษาเฉพาะกรณีพฤติกรรมนอนไม่สุขเกินปกติ

นางสาวเบ็ญจกุล จีนาพันธ์

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรเวศน์

แผนกวิชาจิตวิทยา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2517

001436

I1b0b0A90

BEHAVIOR MODIFICATION IN THE CLASSROOM : A CASE STUDY
OF HYPERACTIVITY

Miss Benjakul Chinapandhu

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Education

Department of Psychology

Graduate School

Chulalongkorn University

1974

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติ ให้นับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้
เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษิตตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

Limnana Limnana

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

คณะกรรมการตรวจวิทยานิพนธ์ ประธานกรรมการ

Limnana Limnana กรรมการ

Limnana Limnana กรรมการ

Limnana Limnana กรรมการ

อาจารย์ผู้ควบคุมการวิจัย อาจารย์ ดร. พรรณทิพย์ เกษะนันท์

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หัวข้อวิทยานิพนธ์ : การปรับพฤติกรรมในชั้นเรียน : การศึกษาเฉพาะกรณีพฤติกรรม
 นอนอยู่ไม่สุขเกินปกติ

ชื่อ : นางสาวเบญจกุล จินาพันธ์ แผนกวิชา จิตวิทยา

ปีการศึกษา : 2517

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลของการให้การเสริมแรงทางสังคมด้วยคำชมเชยและความสนใจของครูต่อความถี่ของพฤติกรรมนอนอยู่ไม่สุขเกินปกติของเด็กในชั้นเรียนระดับประถมศึกษา โดยมีสมมุติฐานว่า การเสริมแรงทางสังคมด้วยคำชมเชยและความสนใจของครูน่าจะมีผลลดความถี่ของพฤติกรรมนอนอยู่ไม่สุขเกินปกติของผู้รับการทดลองได้ กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วยนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 7 จากโรงเรียนประจักษ์ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำนวน 4 คน ซึ่งครูผู้สอนจำนวน 4 คน รายงานว่ามีพฤติกรรมนอนอยู่ไม่สุขเกินปกติ จากนั้นผู้วิจัยและผู้ร่วมสังเกตเข้าสังเกตอีกครั้ง การหาความคิดเห็นตรงกันในการบันทึกพฤติกรรมใช้วิธีการของพิงคัตสัน ส่วนแบบแผนการทดลองเป็นกระบวนการปรับพฤติกรรมของเด็กที่ละคนตามแบบอย่างของบีคแมน แบ่งเป็น 4 ระยะ ดังนี้คือ : 1) ระยะที่หนึ่ง : ครูสอนและควบคุมชั้นไปตามปกติ โดยมีผู้สังเกต 2 คน ไปบันทึกพฤติกรรมของผู้รับการทดลองและพฤติกรรมของครูทุก 10 วินาที ตลอดระยะเวลา 30 นาที และใช้ช่วงเวลานี้กับแบบเดียวกันนี้ในทุกๆระยะการทดลอง 2) ระยะที่สอง : ครูใช้หลักการปรับพฤติกรรม คือให้ ความสนใจและคำชมเชยกับพฤติกรรมที่พึงประสงค์ และไม่ให้ความสนใจหรือเอาใจใส่กับพฤติกรรมนอนอยู่ไม่สุขเกินปกติ 3) ระยะที่สาม : หยุดใช้หลักการปรับพฤติกรรม วิธีการเช่นเดียวกับระยะที่หนึ่ง 4) ระยะที่สี่ : กลับไปใช้กระบวนการอย่างระยะที่สองอีกครั้ง การเสนอผลการวิจัยใช้กราฟแสดงความถี่พฤติกรรมซึ่งจากกราฟปรากฏว่าผลการทดลองเป็นไปตามสมมุติฐานคือ การเสริมแรงทางสังคมด้วยคำชมเชยและความสนใจของครูทำให้ความถี่ของพฤติกรรมนอนอยู่ไม่สุขเกินปกติของผู้รับการทดลองทั้ง 4 คน ลดลง.

Thesis Title : Behavior Modification in the Classroom : A
Case Study of Hyperactivity

Name : Miss Benjakul Chinapandhu
Department of Psychology

Academic Year : 1974

ABSTRACT

The purpose of this study was to investigate if contingent teacher attention and praise would serve as effective reinforcers in managing hyperactivity problems in a selected elementary school students. The hypothesis of the study was that contingent teacher attention and praise should decrease the frequency of hyperactivity. Subjects comprised of four seventh-graders in Pratuchoai school, Ayuthaya. Students described by four teachers as being hyperactive were selected as subjects. The experimental design was a single-subject intra-replication design (Sidman, 1960) containing four phases; 1) Baseline phase : two trained observers collected the reliability of agreement record of target behavior within successive 10-sec interval over 30 minutes observation within two weeks. The observation of subjects began on the first day of the study and continued for its duration; 2) Reinforcement phase : the trained teacher used behavior modification technique systematically for two weeks. 3) Extinction phase : did not use behavior modification technique for a week. The teacher was instructed to perform her classroom duties just she had done before the study

4

began. The return to baseline should determine if teacher reinforcement was the key independent variable ; 4) Reinstatement of systematically reinforcement : The teacher was again instructed to systematically reinforce and ignore designated behaviors for a week.

The collected data was plotted on single subject graphs. Graphs presented in this study showed that : 1) The frequency of hyperactivity decreased remarkably in the reinforcement phase. 2) The contingent teacher attention and praise were successful decreased the frequency of hyperactive behavior.

กิติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลงโดยผู้วิจัยได้รับความกรุณาจากอาจารย์ Dr. Gary L. Sapp ผู้ให้แนวความคิดและคำแนะนำเบื้องต้น อาจารย์ ดร. พรรณทิพย์ เกษะนันท์ อาจารย์ผู้ควบคุมการวิจัย ผู้ให้คำปรึกษาและช่วยแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ อย่างดียิ่ง และเนื่องด้วยการศึกษาครั้งนี้เป็นการวิจัยที่ต้องอาศัยข้อมูลจากโรงเรียนและความร่วมมือจากครู ซึ่งผู้วิจัยได้รับความกรุณาอย่างสูงจากอาจารย์ปัญญา น้ำเพชร อาจารย์ใหญ่ และคณะครูสอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 7 โรงเรียนประจักษ์ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ที่ให้ความสะดวกและความร่วมมือตั้งแต่เริ่มต้นจนสิ้นสุดการทดลอง ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณา และขอถือโอกาสแสดงความขอบพระคุณไว้ ณ ที่นี้ด้วย

นอกจากนี้ผู้วิจัยยังได้รับความช่วยเหลือสนับสนุนจากคุณระเบียบ ผดุงถิ่น รวมทั้งคุณเรณู ผดุงถิ่น เพื่อนร่วมงานซึ่งยังช่วยเป็นผู้รวมการสังเกตให้ควย ตลอดจนกรรมการผู้ตรวจทุกท่าน ที่ให้ความช่วยเหลือแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ซึ่งนับว่ามีส่วนสำคัญที่ทำให้งานวิจัยครั้งนี้สำเร็จลงได้โดยสมบูรณ์

สุดท้ายขอแสดงความดีของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ซึ่งพึงมีตามแต่จะได้รับการพิจารณาจากผู้วิจัยขอมอบแด่คุณแม่ พี่ และน้อง ๆ ผู้ให้ทั้งกำลังสมองและกำลังใจแก่ผู้วิจัยในการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้.

เบญจกุล จีนาพันธ์

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย	๑
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	๖
กิตติกรรมประกาศ	๗
รายการตารางประกอบ	๗
รายการภาพประกอบ	๗

บทที่

1	บทนำ	1
	/ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
	/การวิจัยที่เกี่ยวข้อง	11
	/วัตถุประสงค์ของการวิจัย	20
	/ขอสมมุติฐานของการวิจัย	20
	/ขอตกลงเบื้องต้น	20
	/ขอบเขตของการวิจัย	20
	/คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย	21
	/ประโยชน์ที่จะได้รับจากการวิจัย	22
2	วิธีดำเนินงานและวิธีรวบรวมข้อมูล	23
	/ลักษณะของกลุ่มตัวอย่างประชากร	23
	/หลักการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างประชากร	23
	/การสังเกตและการบันทึก	25
	/การความคิดเห็นตรงกันของการบันทึก	25

บทที่ ^๑	หน้า
ลักษณะของครูผู้ร่วมการทดลอง... ..	26
หลักการคัดเลือกครูผู้ร่วมงาน... ..	26
วิธีการฝึกครูผู้ร่วมการทดลอง... ..	26
แบบแผนการทดลอง... ..	29
การเสนอผลการวิจัย... ..	30
3 ผลการวิจัย... ..	31
4 การอภิปรายผลการวิจัย... ..	53
5 สรุปผลการวิจัยและขอเสนอแนะ... ..	63
บรรณานุกรม... ..	67
ภาคผนวก ก... ..	73
ภาคผนวก ข... ..	75
ประวัติการศึกษา... ..	77

รายการตารางประกอบ

ตารางที่	หน้า
1	แสดงค่าเฉลี่ยความถี่พฤติกรรมของผู้รับการทดลองทั้ง 4 คน ในระยะทดลอง 4 ระยะ... .. 48
2	แสดงค่าเฉลี่ยจำนวนคำชมเชยและความสนใจของครูที่ให้กับผู้รับการทดลองทั้ง 4 คน... .. 50
3	แสดงตัวอย่างแบบบันทึกพฤติกรรม... .. 73
4	แสดงสัญลักษณ์ที่ใช้แทนพฤติกรรมที่ศึกษาและคำจำกัดความ 73

รายการภาพประกอบ

รูปที่	หน้า
1 กราฟแสดงความถี่ของพฤติกรรมตะโกนตอบคำถามครูของเด็กชายเคนในระย ก่อนและหลังใช้หลักการปรับพฤติกรรม... .. . 28	28
2 กราฟเปรียบเทียบความถี่ของพฤติกรรมนอนอยู่ไม่สุขเกินปกติกับพฤติกรรมที่พึง ประสงค์ของเด็กชายเอกในระยทดลอง 4 ระย... .. . 32	32
3 กราฟแสดงความถี่ของพฤติกรรมนอนอยู่ไม่สุขเกินปกติของเด็กชายเอกในระย ทดลอง 4 ระย... .. . 34	34
4 กราฟเปรียบเทียบความถี่ของพฤติกรรมนอนอยู่ไม่สุขเกินปกติกับพฤติกรรมที่พึง ประสงค์ของเด็กชายโทในระยทดลอง 4 ระย... .. . 36	36
5 กราฟแสดงความถี่ของพฤติกรรมนอนอยู่ไม่สุขเกินปกติของเด็กชายโทในระย ทดลอง 4 ระย... .. . 38	38
6 กราฟเปรียบเทียบความถี่ของพฤติกรรมนอนอยู่ไม่สุขเกินปกติกับพฤติกรรมที่พึง ประสงค์ของเด็กชายตรีในระยทดลอง 4 ระย... .. . 40	40
7 กราฟแสดงความถี่ของพฤติกรรมนอนอยู่ไม่สุขเกินปกติของเด็กชายตรีในระย ทดลอง 4 ระย... .. . 42	42
8 กราฟเปรียบเทียบความถี่ของพฤติกรรมนอนอยู่ไม่สุขเกินปกติกับพฤติกรรมที่พึง ประสงค์ของเด็กชายจัตวาในระยทดลอง 4 ระย... .. . 44	44
9 กราฟแสดงความถี่ของพฤติกรรมนอนอยู่ไม่สุขเกินปกติของเด็กชายจัตวาในระย ทดลอง 4 ระย... .. . 46	46
10 กราฟแสดงการเปรียบเทียบจำนวนคำชมเชยและความสนใจของครูที่ให้กับ ผู้รับการทดลองทั้ง 4 คน ในระยทดลอง 4 ระย... .. . 52	52